

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара за годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

2-го, Повериоци. Законодавац не наређује да се продаја саопшти свима повериоцима, већ налаже да се она саопшти повериоцима интабулисаним или прибележеним и онима који су тражили егзекуцију, и ако нису ни интабулисани ни прибележени. Повериоцима прве категорије законодавац наређује саопштење продаје јачаком стога што их сматра као нарочито заинтересоване при продаји добра која им служе као специјална залога. Обезбеђујући се на тим добрима, повериоци ти показали су тиме да су они, за наплату својих тражбина, нарочито рачунали на та добра. Када, дакле, она за њих такву важност имају, онда је разумљиво што законодавац хоће да им загарантује присуство при продаји индивидуалним позивањем на њу¹⁾. Као и дужник, тако ће и они својим присуством утицати на правилно извршење продаје, па, дакле, и на то да се пописано добро прода по што бољу цену. Ова дужност полицијске власти да продају саопшти на по се сваком хипотекарном повериоцу јесте мотив §-а 472. грађ. суд. пост., који се, као што знамо, тиче извешћа о хипотекама. Истина, то се извешће, по § 477. истог законика, мора и објавити, али — ми смо о томе већ говорили — то је једна излишна мера. Што се, пак, тиче оних поверилаца који су тражили извршење својих тражбина и којима се такође, као што смо казали, продаја има саопштити индивидуално, своју нарочиту заинтересованост они су тим самим показали што су из положаја пасивних поверилаца, поверилаца који чекају, ступили

у положај активних поверилаца, поверилаца који неће више да чекају на мирно изравнање својих примања од стране дужника.

Оно што важи у француском праву, за дужника, код питања о саопштењу продаје, важи и за повериоце хипотекарне: *la cahier des charges* мора се и њима, на онај начин на који и дужнику, саопштити.¹⁾ Поверилац који је тражио извршење не спомиње се овде стога што је он баш тај који врши саопштење продаје осталима, а не власт, као што је код нас. Француски грађ. суд. пост. (чл. 692. — измена од 20. маја 1858. по н.к.) наређује да се *le cahier des charges* саопшти и жени дужниковој (*la femme du saisi*), а то стога што удата жена има, на добрима свога мужа, законску хипотеку која постоји и без уписа, а за обезбеду свога мираза (чл. 2121. франц. грађ. зак.²⁾ Код нас такво наређење нема, јер или је жена уписала своју интабулацију из § 776. грађ. зак., и тада ће се и њој продаја саопштити по § 478., или није, и тада је она, према повериоцу који је добио попис, прост поверилац коме се продаја не саопштава.

Свима осталим повериоцима продаја се саопштава колективно, — то јест на начин напред објашњени. А то су повериоци који нити су заложни нити су тражили извршење. Дакле, повериоци прости, хирограферни, који нису захтевали егзекуцију. Њих законодавац не сматра у том степену за заинтересоване да их треба специјално позивати на продају. Осим тога, како би извршна власт и могла знати који су све повериоци дужника чија се добра продају? Ту, дакле, има и једна физичка немогућност да се и свима тим повериоцима продаја индивидуално саопшти. Ако би се рекло, да извршна власт има само да од дужника изиште списак свију његових поверилаца, па да горњу тешкоћу савлада, треба одговорити да дужник може тај списак не дати или не дати га потпун.

Најзад и сам дужник може не знати за све своје повериоце, нарочито ако су у питању повериоци *defunctus*-ови кога је, узмимо, дужник наследно.

Лицима о којима је реч у § 478. продаја се има саопштити, дакле, лично, то јест на потпис. За њих не важи колективно саопштење. За њих вреди презумпција да за продају нису сазнали путем објављивања огласа. То је, по нашем мишљењу, презумпција *iuris et de iure*, што значи, да се не би могло доказивати, за једно такво лице, да је оно, ма да му продаја није на потпис саопштена, ипак за ову благовремено сазнало. Такав приговор суд би морао одбацити. (В. § 501. грађ. суд. пост.). Али, треба знати да одсуство индивидуалнога саопштења продаје може користити само ономе коме продаја није саопштена. Другим речима, нема права, н. пр., дужник да се, да би продају уништио, позива на то како ова није саопштена једном од интабулисаних поверилаца, ако је само она њему, дужнику, саопштена. Саопштење продаје једном повериоцу не долази међу оне формалности процесне које су установљене у корист свију заинтересованих лица, већ то је једна формалност којом се бране, штите, искључиво интереси само тога повериоца. Из овога излази, да, када тај поверилац не чини употребу од једног приговора који је само у његову корист установљен, не може њега ни једно друго лице истицати. Јер ми смо позвани да бранимо само своје сопствене интересе а не и туђе. Наше мешање би ту било повреда начела да су појединци у области својих правних интереса аутономни, то јест да се нико не може мешати у њихове приватно-правне послове.

3-ће, Процениоци. По § 478. продаја се има саопштити лично и процениоцима. Зашто? Стога што по § 404. грађ. суд. пост. (допуна од 14. јула 1898.), који се има и овде применити, процениоци одговарају солидарно за цену коју су дали пописаним стварима, што значи, да ће они бити обавезни накнадити повериоцима штету коју они буду претрпели

¹⁾ Да на продају треба позвати специјално и хипотекарне повериоце, то се види и из решења II-ога одељења Касационога Суда од 12. јуна 1902. год. бр. 4849.. Иначе је продаја неуредна. (С. Јањић, *op. cit.*, *Полицијски Гласник*, год. 1904., број од 22. Августа, стр. 258.).

¹⁾ Boitard, Colmet-Daage et Glasson, *op. cit.*, II, p. 433.

²⁾ B. Lacantinerie et P. de Loynes, *Du nantissement, des privilèges et des hypothèques*, t. II, 82.

услед њихове несавесне или погрешне процене пописаних ствари. И када је тако, онда су процениоци заинтересовани да пописано добро изиђе на продаји бар онолико колико су га они проценили. Та заинтересованост њихова разлог је законском наређењу да се и процениоцима продаја индивидуално саопшти. То ће овима дати могућности да продаји присуствују, што ће, можда, имати добрих последица по продајну цену добра које је пописано.

Иста примедба коју смо горе учинили за повериоце важи и за процениоце. Другим речима, одсуство саопштења продаје процениоцима могу истаћи само они. То право немају ни дужник ни повериоци. У осталом, ни сами процениоци не могу одсуство тога саопштења увек истаћи. Поименце, онда када добро на продаји изиђе онолико колико је процењено или више. Како је лично саопштење овде мотивисано обавезом у којој би били процениоци да накнаде евентуалну диференцију између процењене и продајне вредности пописатога добра, то томе саопштењу није било места, ако те диференције не буде. И када, у таквом случају, то саопштење није било потребно, онда како се може истицати његово одсуство? Из овога видимо да факат, што процениоцима није продаја лично саопштена сам по себи не утиче на уредност продаје. Он ће у овом погледу имати утицаја тек ако се утврди да је то саопштење било потребно, а утврдиће се тиме што ће пописано добро на продаји изићи јевтиније него што је процењено.¹⁾

4-го, *Смесничари*.²⁾ Ако је пописана ствар заједничка својина два или више лица, закон наређује да се продаја саопшти и оним смесничарима који нису дужници. Нема сумње, да ће се овај пропис применити онда, ако се продаје цела заједничка ствар, а не само део оног заједничара који је дужник, тако да ће се оно између заједничара поделити у новцу. Део дужников употребитиће се на исплату његових поверилаца, а остали делови предаће се смесничарима који нису дужници.

Овако ће се заједничка ствар продати, када сви заједничари на то пристану, а и без тога ако се друкчије део дужника заједничара не би могао продати, или би се то могло учинити под веома неповољним условима. Али ће се део дужника заједничара често моћи продати и без отуђења целе ствари; то јест моћи ће се продати *интелектуални део* који он има у заједничкој ствари. Овако ће бити онда када се део дужников не може материјално одвојити, а пописано је добро такво да се интелектуални део дужников може продати повољно и без продаје целе заједничке ствари. Н. пр., продаја половине, трећине, четвртине, својине на

једној кући. У овом случају, делови заједничара који нису дужници не излажу се продаји као у претходном. У погледу њих нема, услед продаје, никакве промене до те што ће они сада као смесничара, у место дужника, имати неко друго лице, ако већ који од њих не би дужников део купио.

Да ли ће се и у овом случају морати продаја саопштити смесничарима? Може се одговорити двојачко. *Прво*. Продаја се ту не мора њима саопштити. Она је за њих *res inter alios acta*, и она се њих ни мало више него обичне публице не тиче. Наравно, да за њих није равнодушно ко ће бити у будуће њихов заједничар, али они у том погледу не могу вршити никакав утицај својим присуством на продају, пошто је надметање потпуно слободно. Међутим, у случају да се цела заједничка ствар продаје, смесничари су сасвим у продаји заинтересовани: величина њиховога дела зависи од цене која ће се за добро заједничко на продаји добити. Са те тачке гледишта, за њих није, у том случају, индиферентно, да ли ће бити присутни при продаји или не.

Друго. Заједничари се морају позвати на продају, и ако се њихови делови не продају. Како они имају највише рачуна да део дужника заједничара куне, то ће, по правилу, они за њега највећу цену и дати. Зато је добро да они на продаји буду, што ће пре бити, ако се лично на њу позову него ако би се позивали колективно. Дакле, као публику нарочито заинтересовану, треба ту заједничаре позвати индивидуално. У осталом, како, као што смо горе приметили, за заједничаре није равнодушно ко ће бити у будуће место дужника њихов смесничар, то им ваља пружити могућност да откупом дела дужниковога удале евентуалност да им буде друг човек који би за њих, ма из кога разлога то било, био незгодан, а та ће им се могућност пружити индивидуално саопштењем продаје, у коме ће случају сигурније знати дан продаје. Овако схваћен, горњи пропис водио би томе резултату, да би се и дужник могао позвати на одсуство личнога саопштења продаје смесничарима.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Живојин М. Перић

„О ДОКАЗИМА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ“

(НАСТАВАК)

„Ја сам само теоријски изложио“, — наставља г. др. Марковић у својем одговору, — „у чему се састоји та унутрашња разлика између њих, т. ј. увиђаја који изврши цео суд и увиђаја који је извршио један судија или иследник, која чини да је први увиђај по природи својој, без обзира на закон, веродостојнији од другог. Г. Станојевић не зна, да је увиђај у правом смислу само оно што суд, који суди, својим чулима непосредно опази“.

Ваш вам хвала г. др. Марковићу на овојој вашој „теоријској“ објашњењу,

јер оно још боље документује какво је и колико је ваше знање овога предмета, чије незнање нама приписујете. Ми ћемо то одмах доказати, ну, претходно ћемо изложити и остало што сте рекли о овој ствари, па ће се одмах видети: да ли смо незналица ми, чије се тврђење о овој ствари оснива на закону, или ви, који би своје незнање ове ствари, хтели да заклоните науком и „теоријским“ објашњењем. Видећемо како стоји баш и у науци, са овим вишим „теоријским објашњењем“ разлике доказне вредности о којој дискутујемо, о којој по нашем § 223. кр. пост. не може ни бити говора, што и сами признајете.

„Он“, т. ј. ми. — каже даље г. др. Марковић, — тако исто не може да схвати, да увиђај, који предузме иследник или један судија, и да протоко таквог увиђаја, који се на претресу прочитава¹⁾ по природи својој и ако се зове увиђај, није увиђај него сведоцба. Кад би г. Станојевић имао толико спреме да може ово да схвати њему никако не би било чудно, од куд да први увиђај буде веродостојнији од другог.“

Е шта ћете г. докторе, и ако немамо толико спреме, као н. пр. ви што имате, ипак ћемо бити слободни да загледамо и у ту вашу теоријску спрему и ваше теоријско објашњење ствари о којој је говор, да видимо баш како и ви стојите с њом. Толико ћете нам ваља допустити, тим пре што ми у вашу теоријску спрему нисмо толико ни задржали у нашем приказу ваше књиге, али кад нас и на то нагоните, доказаћемо да ви немате ни теоријског знања о овој ствари, и да баш и по науци није овако као што сте тврдили.

Дакле г. др. Марковићу, ви кажете: да је први увиђај (т. ј. увиђај који је извршио цео суд) веродостојнији од другог и да увиђај који предузима један судија или иследник, и да протоко таквог увиђаја, који се на претресу прочитава по природи својој и ако се зове увиђај, није увиђај него сведоцба“. Јесте ли тако рекли г. др. Марковићу?

Е па лепо госп. докторе. На ово ваше тврђење нећемо да вам одговарамо ми који „немамо спреме“ и „не можемо ово да разумемо“, па макар нам помагали у томе и, ма који од наших практиканата или писара који су били ваши ђаци“. Пустит ćemo да вам на исто одговори други; један аутор, научник, баш *Garraud*, у чију спрему ваља и ви нећете сумњати, кад сте га споменули у вашем одговору, — само не знамо како ће те ви после његовог одговора изгледати пред вашим ђацима.

Говорећи о доказној снази протокола у опште, на стр. 144. своје књиге,²⁾ *Garraud* каже изрично овако о овој ствари:

„Већина протокола имају овај карактер“, — т. ј. вредност обичног документа, у коме судија при извешћа која су природе да формирају његово убеђење или истом допринесу“, — о чему је напред реч — „и улазе тако у опште

¹⁾ Од г. Марковићевог глагола „прочитавати“.

²⁾ *Traité théorique et pratique d'instruction criminelle*. т. II.

¹⁾ В. решење одељења Касационога Суда од 8. маја 1903., бр. 3070. по коме се на продају морају позвати и процениоци. С. Јавић, *op. cit.*, *Полицијски Гласник*, год. 1904., број од 22. августа, стр. 258..

²⁾ Скрећемо пажњу читалаца, овом приликом, на лепу расправу А. Борјевића, *Својина (сувластна или смешништво) по нашем грађанском закону*, прештампано из Бранича, Београд, 1906..

»право кривичног доказа; то су елементи
»доказа, који подлежу слободној диску-
»сији стравака и слободној оцени судије,
»ни више ни мање него као и усмена
»сведочанства или докази околностима.
»Али има других протокола чија констата-
»ција уверава докле док њихова законска
»снага није порушена противним доказом,
»било писменим, било сведочанством, који
»се истиче против истине факата која они
»садрже. Протокол има тако карактер ре-
»лативног доказа т. ј. подлежи комбати-
»рању одређеним средствима која нису
»била остављена дискрецији судија. Нај-
»зад, други су протоколи инвестирани
»потпуним ауторитетом. Закон придаје
»њиховом садржају, у ономе што се тиче
»материјалних факата која они конста-
»тују, не само претпоставку истине, него
»сву снагу *исолутног законског доказа*.
»они искључују сваки противан доказ,
»било писмен, било сведоцима; баш и
»тада кад тврђења протокола изгледају
»варљива или претерана, судије су дужне
»да на овим тврђењима стварају базу њи-
»хове пресуде. Лажност тврђења држав-
»ног званичника треба да се специјално
»утврди опасним поступком извиђаја о
»уписивању лажности.....

»Каква је дакле, данас више или мање
»пространија база ауторитета извиђаја?
»То је, пре свега, природа нарушења,
»предмет констатовања, пре него ли ка-
»рактер агената који то саопштавају. Ако
»се тиче каквог деликта или иступа о
»коме је тешко дати доказ другчије него
»протоколом који га хвата, у моменту кад
»се учини, закон даје протоколу већу
»снагу него у другим случајевима. Тако,
»овлашћење да се верује њиховим тврђе-
»њима, у колико није уписана лаж или
»до противног доказа, не мери се по хи-
»јерархиском положају чиновника судске
»полиције... (стр. 169.)

»Али сваки протокол, који је саставио
»државни службеник који има од закона
»специјалну делегацију да констатује из-
»весна нарушења, уверава до противног
»доказа било писменог, било сведоцима,
»*просто одрицање оптуженог и сумња су-*
»*дије нису довољни да уздрмају његов ауто-*
»*ритет*. То је правило општег права.

»Кад протоколи уверавају суд у колико
»није уписана лаж или до противног до-
»каза, важно је испитати: 1.° о којим
»фактима они уверавају; 2.° како је оп-
»туженом допуштено да им поруши снагу.

»Битни је принцип о веродостојности
»протокола да они доказују само мате-
»ријална факта деликта и иступа које је
»редактор лично констатовао.....

»Али између факата који су у вези
»са самим деликтом, о којима доказ спада
»у вршење његове дужности, редактор
»ће заслужити поверење, као и сваки
»други државни званичник, нотар на при-
»мер, само ако у истом потврђује *pro-*
»*priis sensibus* материјалност, т. ј. ако
»изјављује да их је опазио слухом, ми-
»рисом, пицањем или видом. Кад се ре-
»дактор буде предао више или мање сме-
»лим индукцијама или дедукцијама, он
»неће заслуживати више вере него један
»обичан сведок, јер ће изаћи из своје
»функције која се састоји у констатовању

»а не процењивању. Тако увиђај поли-
»цијског комесара не би могао да уве-
»рава о питању и то: »да ли извесне
»течности производе по својој природи
»шкодљива испарења«, јер то није проста
»материјална констатација чији протокол
»уверава у колико није уписана лаж«.

Ето шта каже *Garraud* о овој веро-
достојности увиђаја на којој инсистира
г. др. Марковић толико у своме одговору.
Камо те »унутрашње разлике између уви-
ђаја« у поменути два случаја коју поставља
г. др. Марковић, т. ј. увиђаја који је извршио
један судија или иследник, »која чини да
»је први увиђај по природи својој, без
»обзира на закон веродостојнији од дру-
»гог«. И један и други спадају у оне »*чијем*
»*садржају*« по речима *Garraud*-а, »закон
»придаје у погледу на материјална факта
»која констатују претпоставку истине и
»веру докле док њихова законска снага
»није порушена противним доказом, било
»писменим, било сведочанством«. Зар кон-
статација материјалних факата коју са-
држе увиђаји и у једном и у другом слу-
чају, о којима говоримо, није учињена
propriis sensibus судије или иследника,
редактора увиђаја, при чему може бити
и специјалних верификација лица делеги-
раних за стручна извешта о овим фак-
тима која констатују увиђаји? По чему
се онда увиђају у другом случају, т. ј.
кад је исти извршио један судија или
иследник »не може поклонити онолико
вере, колико увиђају који изврши суд«,
као што каже г. др. Марковић, — под
претпоставком »да њихова законска снага,
— као што каже *Garraud*, — није по-
рушена противним доказом, било писме-
ним, било сведочанством, који се истиче
против истине факата које они садрже?
И један и други увиђај резултат су не-
посредног чулног опажања судије или
иследника који их анонсирају у своме
протоколу; по чему је онда »увиђај у
правом смислу само оно што суд који
суди својим чулима непосредно опази«,
— и овај други веродостојнији од првог?
Ма какав да је агенат, — као што се види
из горњих цитата поменутог писца, — који
врши констатацију материјалних факата
које садржи протокол увиђаја, »само ако
он има од закона специјалну делегацију
»његов увиђај уверава до противног до-
»каза или у колико није уписана лаж у
»истом. — Просто одрицање и сумња су-
дије нису довољни да уздрмају његов
»ауторитет«. Ну ово последње односно
уписивања лажних констатација и оба-
рања законске снаге протокола увиђаја
противним доказима важи подједнако за
оба начина увиђаја.

(СВРШИЊЕ СЕ)

Милош М. Станојевић
судија.

ЖЕНЕВСКА ПОЛИЦИЈА СИГУРНОСТИ

(НАСТАВАК)

Према »*Ordre général de service pour le*
Departement de Justice et Police« шеф поли-
ције сигурности диригује агентима, који

су му придодати на службу, а према на-
редбама директора централне полиције.
Да би веза између централне полиције и
полиције сигурности била што јача, шеф
полиције сигурности дужан је, да се сва-
кога дана јавља директору централне по-
лиције, када му подноси и испричан ра-
порт о раду у току прошлога дана и о
свему ономе, што би било од интереса,
било по јавни мир било по сигурност
грађана.

Поред дужности шефа полиције сигур-
ности, да диригује агентима, његова је
дужност и да даје у рад агентима на-
редбе за тражења и хапшења лица и на-
редбе за анкете. Само шеф женевске по-
лиције сигурности не обавља сам све ове
послове. Да би могао лакше да диригује
агентима, одређена су му два бригадијера
— шефа, који поготову и носе сав терет
на својим леђима.

2. Бригадије — шефови. У женевској
полицији сигурности имамо две принци-
пијелне бригаде: а) административну и
б) судску. На њиховом челу стоји по један
бригадије — шеф. Но, пре него што пре-
ђемо на излагање рада бригадије — ше-
фова, задржаћемо се мало на пословима,
који се отправљају и у једној и у другој
бригади.

а) Административна бригада прима у
рад ове послове: 1, даје обавештења о
појединим лицима (разуме се само држав-
ним властима); 2, врши наплате изречених
новчаних казни за иступна дела; 3, врши
анкете незнатније природе; 4, прикупља
приходе за полицију сигурности; 5, врши
исплате агентима; и 6, ради на распо-
дели послова међу агентима и целокуп-
ној администрацији у полицији сигур-
ности.

б) Судска бригада бави се пронала-
жењем кривичних дела и њихових учи-
нилаца.

Ова подела на две бригаде, од велике
је важности, у женевској полицији сигур-
ности. И једном и другом бригадом ко-
мандују бригадије — шефови. Командо-
вање је наизменично. Овим наизменичним
командовањем учињена је једна велика
добит за што бољи и успешнији рад бри-
гадијера — шефова, јер је служба у суд-
ској бригади много тежа од службе у ад-
министративној бригади, а том променом
рада, даје им се прилика за одмор и већи
полет. Истина могла би се учинити једна
замерка, да се овим непрестаним проме-
нама губи континуитет у послу, но њој
овде нема места стога, што се могу чи-
нити одступања, приликом појаве послова,
који траже, да на њима ради онај, који
их је и отпочео.

Служба бригадијера — шефова у бироу.

Бригадије — шеф, који је на служби
у бироу руководи целокупном админи-
страцијом, даје наредбе за рад, врши рас-
поделу послова појединим бригадама,
прима свакодневне рапорте од бригади-
јера и заступа шефа у случају његовог
одсуства. Да видимо каквом се админи-
страцијом бави бригадије — шеф. Сва
акта, која дођу из дирекције централне
полиције и дејунцијације, бригадије —

шеф разматра и на њима означава дан пријема и име бригадијера коме их даје у рад, а за овим даје их својо секретару, који их укратко заводи у деловодни протокол и шаље агенту, који ради на раздавању акта. Сем тога бригадије — шеф разматра све рапорте, које свакодневно дају сви агенти. У тим рапортима агенти подносе извештај о предметима, које су свршили и о оним, које имају да сврше. Но једна, од бригадије — шефових најглавнијих дужности, јесте разматрање реферата, које му подносе агенти по свршетку послова. Бригадије — шеф разматра те реферате и ако су добро редиговани потписује их, даје их својо секретару на развод, а по том, упућује дирекцији централне полиције. Ако реферат није добро редигован или, ако бригадије — шеф није задовољан анкетом, коју је агенат учинио, позива га и даје му упутства за понован рад. Када је у питању какав тежи рад, бригадије — шеф, одређујући бригаду, која га има свршити ставља на акту нарочити знак. Тај знак значи, да агенат, који добије предмет у рад, треба да се јави њему — бригадијеру — шефу — ради упутстава.

Са репартицијом аката и давањем упутстава није завршен рад бригадијера — шефа, који врши службу у бироу. Сва лица, која су ухапшена ма из каквих разлога, морају бити опширно испитана. Испит врше они агенти, који су и хапшење извршили, а по извршеном испиту приводе ухапшено лице бригадијеру — шефу, који има сада да да своју одлуку. Бригадије — шеф врши кратак испит, који је усмен, над ухапшеним лицем и, ако је хапшење правилно извршено, потписује агентов реферат и извршени испит, а ухапшено лице упућује генералном прокурору. Но лица, која су ухапшена за просјаштво, скитњу, обично отпушта, ако им је то прво хапшење. То исто ради и са лицима, која су ухапшена као сумњива, ако се не утврди, да су учинила ма какво кажњиво дело.

Да би између бригадијера — шефа, који ради у бироу и бригадијера — шефа, који врши спољну службу било што јаче везе, дужан је бригадије — шеф, који врши спољну службу, да се сваких по сата јавља телефоном шефу, који врши службу у бироу. Тако исто и агенти, који су на спољној служби морају се јављати сваких по сата бригадијеру — шефу телефоном, како би могао да води контролу над њима, и у исти мах, био у могућности, да им издаје хитне наредбе. Та јављања телефоном убележавају се дан по дан у нарочиту књигу. Ту, у тој књизи, означаје се име агента, који се јавио; час, када се јавио и место, са кога се јавио.

Ни бригадије — шеф на спољној служби, па ни агенти, не морају се јављати телефоном, кад прате кога, или, кад врше послове, који их уопште спречавају да се јаве. Али, зато ипак морају у јутарњем рапорту, да означе разлоге, са којих се нису јавили.

Када смо већ отпочели да се бавимо радом бригадијера — шефа у бироу, држимо, да је згодно, да проговоримо неколико речи и о осталим административ-

ним пословима, које врше сами агенти, а под његовим надзором. Ево тих послова: одлуке о административним протеривањима; уређивање хотелских пријава и пријава издавача станова; уређивање потерничких зборника; уређивање казних регистра; уређивање регистра криваца, који врше кривична дела истог рода; уређивање списка украдених ствари; тражења обавештења од разних полицијских власти за поједина лица и давање обавештења, и најзад, утврђивање идентичности ухапшених криваца (Вертиљонажа).

а. *Одлуке о административним протеривањима.* Одељење за судство и полицију, које одговара нашем Министарству Унутрашњих Дела и нашем Мин. Правде, има права, да свако лице, чије је борављење од штетног утицаја по интересе земље или безбедност државе протера из кантона. Питање је, па која су то лица, чије је борављење од штетног утицаја по интересе земље? Ту ваља разумети све странце неморалнога владања и странце, који немају средстава за издржавање, те својим борављењем падају на терет било држави било друштву (просјаци и скитници). Чим агенти наиђу на које од ових лица, приводе га пол. сигурности, и, секретар, ако се нађе, да га не треба упућивати суду на осуду, спрема одлуку о протеривању, коју шаље Одељењу за судство и полицију.

б. *Уређивање хотелских пријава и пријава издавача станова.* Тек, када будемо говорили о уређењу полиције странаца у Женеви, видећемо како се јака контрола води у њој над странцима. Сваки је странац дужан, да тражи, од полиције странаца одобрење за борављење или настањење, ако жели, да остане било у Женеви било у кантону дужи од 14 дана. Но, ни они, који желе остати мање од 14 дана у Женеви или кантону, не могу избећи полицијски надзор, јер хотелијери, гостионичари, издавачи станова под кирију, па и они, који приме у свој дом било познаника било рођака, дужни су, да у року од 24 сата известе полицију о доласку таквих лица. Ово известивање врши се на један особито лак начин. Сви, који из ма каквих разлога приме у свој дом странца, попуњују нарочито одштампане бланкете и шаљу их бесплатно преко поште полицији. Хотелске пак пријаве купе свакога јутра сами агенти полиције сигурности, када уједно и воде надзор о тачном вођењу хотелских књига.

Све добијене пријаве уређује један агенат полиције сигурности и то хотелске одвојено од осталих. Сређивање њихово врши се у засебним кутијама, азбучним редом.

Када какав агенат тражи обавештење за какво лице, прво ће га потражити међу пријавама, ако би га интересовало, да дозна, када је лице дошло у Женеву и где је становало.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Стеван Д. Тодорић

СЛОБОДНА ВОЉА И КАЗНЕНО ПРАВО

(НАСТАВАК)

Све то можемо лако одбацити, делом као лажно, делом као једнострано или претерано. Али никако нису тиме отклонене све сумње, које се у овом правцу могу појавити. Шта више ми осећамо, да у извесном смислу може свакојако бити речи о извесним врстама злочинства, и утврђење једног злочиначког типа као таквог неће нам изгледати као у сваком правцу погрешно. А нарочито, ако прођемо одељења казних завода или ако имамо прилику, да посматрамо већи број злочинаца, то нам се натура опажање, да се међу злочинцима налазе многа физичка изрођена лица, и пре свега овај је упечатан јак код злочинаца из навике, одн. поновних повратника, који нису увек тако ниско пали услед нијанства и порока, већ целом својом појавом често праве упечатан очигледног изрођења, без обзира на то, што управо код њих постоји не ретко непосредно доказано наследно оптерећење.

Вратимо се душевној страни човека, — зар није јак приговор против слободне воље једноставност карактера т. ј. сталне особине воље, коју ми налазимо код појединих људи? Зар ми не видимо једнога да је добар и пун сажалења од природе, другога да је рђав и осветљив, једнога да је марљив и да мисли озбиљно на своје добро или на циљеве друге природе? — И зар не видимо, да су ове особине карактера поглавито *сталне*, да ни један појединац не успева да их измени, нити ко други у пркос свем труду може учинити какву битну промену?

Зар нам не изгледа код драмских писаца, пре свега код Шекспира, управо то као нешто велико, што су довели радње и карактер особа, које се код њих појављују, у тачну међусобну везу, у такву тачну међусобну везу, да се отуда јавља упечатан природне нужности онога догађаја, који су описали? Зар се не каже код самог Валентина: „Јудска дела и мисли нису као морски бесни таласи, унутрашњи свет, његов микрокосмос, јесте дубоки слој, из кога она проистичу. Она су нужна последица као и плод дрвета, њих не може случај опсеном преиначити; кад сам испитао срж човечију, то сам сазнао и његову вољу и његово делање.“

У ствари, ми можемо о некоме, кога познајемо, са сигурношћу казати, да ли ће он у извесном случају ово или оно учинити. Ако познајемо некога као рђавог и лакоумног, то ћемо са великом сигурношћу казати, да он неће моћи противстати искушењу, већ ће му подлећи одмах или после извесне борбе. С друге стране, у колико више некога ценимо, у колико нам изгледа чистији у нашим очима, у толико ћемо сигурније узети, да ће се он у појављеном случају показати довољно јак и способан за противљење искушењу. Од Ричарда III. ми не очекујемо, да ће се зауставити на својој крвавој стази, не чудимо се ни мало, што гомила злочинства за злочинством, да би

задовољно своју пожуду. С друге стране имао је Лутер право, кад је у Вормсу стајао пред царем и сабором, да каже: „Овде стојим ја, ја немогу друкче!“ Јер у ствари он не би био Лутер, да је тада пустио и да је опозвао своју науку.

К томе долази делимична *природа извесних злочинастава*. Док се понека злочинства јављају у тако завидљивој форми, да и ми сами не би били сигурни, да не подлегнемо искушењу, дотле су друга дела тако ужасна и одвратна, да је тешко представити, да би се неко својевољно могао одлучити на њихово извршење. Природно је, да ствар стоји мало друкче, ако је дело последица душевног поремећаја или потпуног пијанства. Али и о таквим лицима, против чије урачуљивости једва да постоји једна сенка сумње, причају се најневероватније ствари. Прошле године (1889) кад сам путовао у Вестфал, причале су ми тамошње судије и др. ове, делом већ познате случаје: рударски радник А. био је у давнашњем непријатељству са рударским радником Б.; једнога јутра дошао је А, истога тренутка, кад је Б. био спуштен у рударско окно; видевши Б-а, дошао је у јарост, дохватио један врло велики и тежак комад каменог угља, који је био у близини, довукао га до улаза у окно и спустио га на отвор на ниже тако, да је Б. био у зидовима окна пригњечен и повређен овим каменом. Или: А. и Б. су били радници код Крупа у Есену, обојица су одавно у непријатељству са једним надзорником, коме су се заклели осветити се; једне су вечери очекивали га, одвукли га до насипа железнице, извукли своје ножеве и секли га дотле, док се имало шта сећи. Или: радник А. завади се са својом женом, обори је на земљу, туче је ногама са поткованим ципелама и вуче по соби дотле, док она не испусти душу. Или напоследку А. и Б. стоје заједно у извесном односу према једној девојци, али им она постепено постане досадна. Једнога дана били су заузети послом око ложења велике пећи, кад је девојка дошла неким послом к њима, они је дохвате и снажно баце у пећ, где је несрећна девојка потпуно изгорела. И ко се не сећа случаја Томе из Бремерхасена, онога зликовца, који је децембра 1875. године покушао, да цео један брод са стотинама људи на мору баца бомбом у ваздух, само да би добио осигурану суму од неколико хиљада марака за један сандук који је предао ради преноса? Или ко се не сећа атентата на живот цара Виљема I., нарочито предузећа од 28. Септембра 1883. год., да се бомбом при освећењу победног споменика на Нидервалду заједно са стотинама људи баца у ваздух, предузећа, које ни у ком случају није потекло од неурачуљивих људи и, као што је ислеђење показало, било озбиљно смишљено. С погледом на таква дела имамо да се питамо: да ли се иста имају сматрати као дела слободне воље, или, ако не треба да спасемо веровање у човечанство, да их сматрамо као резултат паклених сила или мрачних природних сила, које употребљавају човека само као оруђе или пролазну тачку?

Један даљи разлог за изражавање против слободне воље могао би се извести чак из неког тобожњег *интереса казненог права*. Пошто је ово у ствари намењено, да дејствује на вољу човечију, то би се могло рећи, да се такво дејствовање у толико сигурније може вршити, у колико се више показује господарство мотива као непромашно. Шта користи — може се рећи — психично дејствовање казном, ако је учинилац потпуно слободан у своме одлучивању, и ако од њега зависи, *колику* ће важност придати представи о казни, одн. *колику* важност хоће он њој придати. Само је тада — може се рећи — од користи, трошити време, труд и новац на израду и установу казненог права, ако је вероватно, да ће се њиме вршити дејствовање на појединца. Али ова вероватност расте, у колико више можемо узети, да мотиви владају човеком, а у толико више опада, у колико више човека сматрамо као слободног творца својих дела. Јер је природно савршена заблуда кад се држи, да је немогуће дејствовање на човека без слободне воље, заблуда, која се често чини, а произлази отуда што се мешају оба појма неслободне воље и предходне одређености или предестинације, који у ствари немају ничега заједничког. Шта више исто дејствовање, као на дете или душевно болесног, могло би се извршити на одраслог и здравог, али човека без слободне воље, и као што се не одричемо тога да једнога пса васпитамо и да га васпитањем навикнемо на извесно понашање, то може изгледати са свим на своме месту, да се подвргне човек без слободне воље васпитном и поправном дејствовању. Да, као што је речено, тек порицање слободне воље изгледа да прави човека правим способним предметом таквог дејствовања, и тако не оскудева у онима, који сматрају за могуће тачно и плодно извођење казненог права на земљишту детерминизма.

И напоследку могло би се доћи до тога, да се против усвајања слободне воље, бар у области казненог права, истакне чак једно *правно правило*. Јер, као што је познато, у казненом праву управо важи правило, да у сумњи има да се примени блаже мишљење, што се односи како на тумачење, тако и примену закона, тако да смо у праву да против учиниоца дела само тада и само у толико поступимо у смислу казненог права, у колико има зато потпуног образложења. У погледу нашег питања изгледа, да је оно мишљење блаже за учиниоца, које држи да је окривљени био принуђен тако да ради, као што је радио, дакле да он није одговоран за своје дело, другим речима, да он нема слободне воље.

Ми видимо дакле, да постоји маса разлога, који се могу навести против усвајања слободне воље, и ми се не смемо чудити, што се знатан број великих људи у свима областима изјаснио као противник слободне воље. Тако у области *теологије* поред светог оца Августина пре свега Калвин, који је осим тога познат као заступник науке од предестинације, а тако исто Лутер, који је написао и нарочити спис против слободне воље, где он од-

лучно оглашује за непријатеља Христовог сваког, ко се сматра за присталицу људске слободне воље, а на разним местима својих списа пореди човека са кљусетом, које јаше час Бог, а час ђаво. Тако у области *филозофије* пре свега Спиноза, који оглашава слободну вољу само за илузију, и Шопенхауер, чијем би песимизму и резигнацији према свету тешко одговарало усвајање слободне воље; а да о фон Хартману и најновијим филозофима и не говоримо. А у правној области долази овде пре свега Фајербах, који је поставио казненом праву задатак, да одржава равнотежу према дражи за злочинством и у новије време нешто Меркел, фон Лист, и маса новијих писаца, који су у томе сагласни, да се казнено право, које би имало дејства, може створити само на порицању слободне воље.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Д-р Д. М. Суботић

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Најновије злочиначке мајсторције. (Наставка). — Један сопственик једне куће, коме су учинили посету опасни крадљивци, баш је хтео да уђе у кућу, кад га на кућној капији пресрете један човек (крадљивац који је чувао стражу), који је узбуђен неколико пута вукао за звоно на капији. На питање сопственика куће, шта хоће ту, одговорио је непознати, да му се жена изненадно разболела и да за то мора одмах да добава лекара (или бабицу), која станује у тој кући. Сопственик му куће примети, да је он у заблуди да ту не станује никакав лекар, али овај се са тим није хтео задовољити све дотле, док га домаћин није лично одвео до друге једне куће, где је у ствари становао један лекар. Опасни крадљивци, који су у првој кући били већ на делу, на тај су начин били благовремено опоменути, те су се разбегли са свим неопажени.

То потсећа и на случај, који помиње Н. Gross у својој „Ручној књизи за истражника“. Опет је било у питању извршење опасних крађа. Једна је жена служила крадљивцима као стража за време извршења крађа, па кад би се појавила ма каква опасност од пролазника или доласка укућана, она би одмах пала на сокаку и претварала се да је добила порођајне муке, те је на тај начин одстрањивала пажњу присутника од места дела.

*

Један је швиндлер имао обичај, да вара наивне људе из провинције. Преваре је вршио помоћу лажних новчаница. Одлазио је обично на коју железничку станицу, прилепио се уз кога паланчанина, питао га куд питује и какав му је циљ путовању, изговарајући се, да баш и он тамо хоће да путује са својим новим „пријатељем“. За тим га је позвао овде или онде на чашу пива и при том је умео лепо да удеси, да као са свим случајно покаже странцу у своме новчанику банкноту од педесет или сто марака. На путу, у повратку за железничку станицу умо-

лио би од странца ситнога новца ради брзе куповине цигара, а ради сигурности давао му је свој новчаник са крупном новчаницом, која је у ствари била лажна. Паланчанин је, разуме се, узалудно очекивао повратак свога новог познаника.

Б. Преваре и крађе при размени (крађе à l'américaine).

Овде спадају тако звани „швиндлери мењачи“, који под буди којим изговором улазе у трговине да размене крупан новац, нарочито злато и банкноте, или обратно, да за ситан новац добију крупан. Типичан је овај трик.

Неки кројач Ш. молио је продавачицу или деловоткињу које радње да му ситан новац замени једном банкнотом од стотину марака, пошто хоће толико у писму да пошаље своме оцу у унутрашњост, за рођен дан, објаснивши, како се отац много више радује, кад добије у писму такву банкноту, него ли упутницом. Ш. је одмах извукао из џепа једно већ адресовано и маркама снабдевано писмо, а затворио је куверат чим је примио новчаницу од стотину марака. По том поче Ш. да броји свој ситан новац, и при том се показа, да је „случајно“ заборавио да понесе собом из стана још и један златник од двадесет марака. С молбом да се писмо не џепа, извади га он понова из џепа, преда продавачици и замоли је да га причува до његова повратка, а свој ситни новац, разуме се, узме натраг. У неколико случајева продавачице су поверовале лагаријама кројачевим и чувале његово новчано писмо, које је он на брзу руку промену у џепу са другим, у коме су била само парчад чисте хартије. — Осуда је гласила: шест месеца затвора.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Г. Милан С. Кондић, полицијски писар, пита:

По забрани одобреној решењем првостепеног смедеревског суда од 28. маја ове год. Бр. 21291, изишао сам на лице места у општину лозовичку, да ову забрану над дужницима удејствујем, па кад сам попис покретности извршио над једним дужником, позвао сам одређеног староца да је прими на чување, али како то беше председник општине, није се хтео примити ове дужности, јер га штити закон.

По § 405. грађ. пост. старатеља именује поверитељ, а по § 466. б. поменутог закона бирају га заједно повериоц и дужник — односно извршна власт, ако се ови у избору не сложе, па кад се овај без довољног оправдања не прими, извршна власт га кажњава са 50—100 дин. у корист државне касе и одмах поставља другога.

Кад се дакле доведу у везу оба ова законска прописа, онда сам ја тако разумео и одмах изабрао другога староца, јер повериоц тада није био ту. Овај изабрати староц није се хтео примити ста-

ралачке дужности, а није имао довољно оправдања зато и ја сам га тада казнио са 40 динара и одмах на његово место изабрао другога; но и овај други није се хтео примити ове дужности, а није довољно оправдао ову немогућност, па сам и њега казнио, и тек трећи се примио ове дужности и ја овај посао свршио, за који за сваку неуредност лежи на мени велика одговорност по § 500. а грађанског поступка.

На пресуду моју од 19. јуна тек. год. Бр. 10749, осуђени је изјавио жалбу начелству окр. смедеревског, и оно је решењем својим од 25. јуна т. г. Бр. 5830. ову моју пресуду поништило из ових разлога:

1. „Када је новопостављени староц Н. Н. изјавио на протоколу, да се не може примити старалачке дужности што је стар, те не може да ради (али он је касацин и ову радњу обавља) и што мора да води сина у бану, онда је требало његове наводе испитати, па ако се утврди да су неистинити, тек онда би се могао казнити на основу § 466. б. гр. суд. пост., јер се по ставу 6. поменутог параграфа тражи да се ко без довољног оправдања не прими старалачке дужности, а ничим није утврђено да су његови наводи недовољни или неистинити.

2. Сем тога по § 10. полицијске уредбе за ислеђење и суђење иступа, у које спада и ово, надлежан је начелник срески, па како је у времену доношења пресуде, начелник срески био на дужности, то је само он и могао донети пресуду, а не и писар — извршитељ“.

Ако је дакле ово гледиште начелства на радњу при извршењу забрана, а у питању староца, као највећег чиниоца при попису, који се, по мом скромном мишљењу на овај начин и врши, да би се принудио дужник на плаћање дуга, — усвоји, онда молим уредништво „Полицијског Гласника“ да ми објасни:

а) Има ли везе § 405. са § 466. б. гр. поступка, кад се први односи на забрану, а други на попис при извршењима „извршних“ осуда?;

б) Како ће се поступити и у једном и у другом случају пописа, кад се староци неће да приме старалачке дужности, коме ће власт пописату покретност предати на чување и онда кад дужник није сигуран да се при њему остави, а кад непосредна извршна власт — чиновник, нема права на изрицање казне по § 466. б. гр. поступка?;

в) Најзад, сматра ли се у опште изрицање ове казне и извињање по полиц. уредби или по овоме специјалном закону; јер по мом скромном мишљењу, извршитељу је свагда онемогућено правилно извршење пописа, било по забрани било по пресудама, кад он непосредно нема власти у целини применити § 466. б. грађ. суд. поступка, а нарочито да се претпостави случај овог извршења, где је ср. начелник удаљен одатле за 9—10 сати места, као на пример у ужичком округу?

Учтиво молим уредништво, да ово што пре изволи проверити, па по свом нахођењу обавештења ми дати, јер су баш сада

највећи радови оваке врсте, па неznam како ћу да се крећем“.

— На ово питање одговарамо:

И ако у грађанским и административним споровима има места аналогiji, ипак се наређења §. 466. б. грађанског судског поступка, не би могла применити за случајеве из § 404, 405. и 406 истога закона, у колико се односе на староца.

Не би се, велимо, могла применити због тога, што законској аналогiji у опште има места само онда, кад извршен случај није регулисан самим законом.

Питање, међутим, које је овде истакнуто, регулисано је законом, и зато примени аналогije не може бити места.

Тако и § 405. и 406. јасно одређују, да ће се пописане ствари, *ио забран.*, увек предавати самоме дужнику, кад староца нема, било што није у опште наменован од стране повериоца, било што би он одрекао да ову дужност прими.

Постављајући овако правило, да пописане ствари остају код дужника, наравно под законом одговорношћу, кад год нема староца, законодавац није наметнуо дужност властима да оне одређују староца, нити им је, према томе, дао какво право кажњавања.

Понављамо, док је законодавац у § 466. б. условио, да се пописано имање редовно одузима из руку дужника, сем случаја кад сам поверилац изречно тражи да обрнуто буде, дотле се код забрана, по поменути наређењима, пописане ствари редовно предају на чување самом дужнику, и у тој разлици налази се потврда нашем мишљењу, да власт нити може одређивати староца при забранама, нити изрицати казну.

Још јаче се утврђује наше гледиште да § 405. и 406. немају никакве заједнице са § 466. б. поменутог закона том околношћу, што је законодавац вршио ревизију § 404. оног истог дана (14. јула 1898.) кад и § 466. б., па је наређења § 405. и 406. оставио онаква каква су и била, а да је хтео да их мења, он би то и учињено том приликом.

Према овоме, за случајеве забране важе наређења § 405. и 406. а наређења § 466. д. важе само за пописе, који се врше по глави XVIII поменутога закона.

С обзиром на напред наведено, постављање и кажњавање староца било је незаконито, а повериоци нека се старају, да за староце одређују лица, која ће се овога посла примати.

Кад би било питање о кажњавању проценалаца приликом вршења забрана, онда би важиле одредбе § 466. а. јер на другом месту није дата санкција наређењима из § 404. истог закона, те има места аналогiji.

За све случајеве из § 466., 466. а. и б. онај чиновник, који врши попис, има права кажњавања, јер је њим тим, што он дејствује самостално по предмету датом њему у рад, делегирано њему и право оне власти, у чије име он ради.

Примени Полицијске Уредбе овде нема места, јер је она поступак за кривце из III части кр. закона, а случајеви о којима се овде говори кривце су засебног

рода и више су казнена принуда него кривична радња.

Према овоме, гледиште начелства у решењу Бр. 5830, не би могло остати као тачно, ни по томе, што у начелу дозвољава да извршна власт може постављати стараоце и кажњавати их у случајевима забрана, нити пак, по томе, што одриче надлежност извршујућем чиновнику и вежује ову за Полицијску Уредбу.

II

Суд општине мајданске, актом својим Бр. 927, пита:

„Поводом расправе у Бр. 28. „Полицијског Гласника“ т. г. у чланку Поуке и обавештења под VI. моли се уредништво за накнадно обавештење:

У колико је иследнику у иступним делима до тога, да иступ што пре иследи и казни, у толико је обвиненом до тога, да ислеђење одлаже и казну избегне, па зато позива иследника — председника и кметове за сведоке, те да би тиме учинио изузеће, и предмет пренео на другу општину, а овој није до тога да поправља туђе грађане или је претрпана послом те тако предмет застари.

Питање је дакле:

1, кад по § 12. Полицијске уредбе не могу ислеђивати и судити иступна дела они, који су изузети по § 43. крив. пост. (заинтересовани, сродници и т. п.) јесу ли тиме изузети и они из § 46. пом. закона, које обвинени позове за сведоке или вештаке?

2, кад иступник позове кметове за сведоке и то из лукавства да би суђење пренео на другу општину, те да му тамо бар казна застари, је ли обавезно за кметове да сведоче и могу ли се и како, помоћу других доказа искључити из сведочења, да се не би искључивали од ислеђења и суђења, нарочито кад је цео општински суд позват за сведоке ма да часници ништа не знају сведочити, могу ли под заклетвом у истом суду да се испитају, те да би првостепени суд вратио предмет на извиђање и суђење, па ако могу ко ће њихове исказе оверити?

Ово је потребно знати да би иследникова вештина, сузбила иступничково лукавство“.

— На ово питање одговарамо:

И ако у § 12. Полицијске Уредбе не стоји изречно, да иступе не могу извиђати и судити они, на које се оптужени или тужилац позива као сведоке, ипак се мора узети да су они у изузећу, ако одиста знају што да сведоче по дотичном делу, јер и за иступе важи начело, постављено у § 46. кривичног судског поступка.

Али, кад год се утврди: да се окривљени позива на председника и судије као сведоке само зато, да би их искључио из извиђања и суђења, они ће дати своју реч, како по тој ствари ништа не знају да сведоче, и то констатовати нарочитим решењем, па одлучити да нема места изузећу.

Окривљеном остаје право да то истакне у жалби као разлог за поништај пресуде,

а од оцене првостепеног суда зависиће, колико ће он тај разлог уважити.

Ако би првостепени суд нашао да они на своје изјаве треба и да се закуну, он ће то од њих тражити.

Наравно да часници могу сем својих изјава прибрати и друге доказе, који би утврђивали неоснованост захтева окривљеног.

Али да би се доскочило лукавству појединих окривљених, општински судови не треба да траже да се надлежност пренеси из друге општинске судове, него где год су они неоправдано изузети, нека предмет шаљу надлежној средској власти, која ће даље радити што треба по § 4. Полицијске Уредбе.

И брзином извиђаја и строгом применом казне, она ће припомоћи, да окривљени више не покушавају никакве смицалице и изигравање закона.

Што се тиче вештачења, тога се часници не морају примити, а у иступним делима (III част кр. закона) окривљени и не одређују вештаке, него сама власт.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Косара, кћи Милице Миливојевић из Жаркова, отумарала је у прошли петак незнано куд. Она је стара 12 година, омалена, у лицу црномањаста. Од одела има на себи шарену негаву сукњу и реклу. — Акт Управе града Београда 34553.

Миодраг и Драгомир, синови Милана Пешића, адвокатског писара из Крагујевца, ђаци 2. и 3. разреда гимназије, отумарали су пре неколико дана незнано куд. Миодраг је стар 14 година, образа дугуљастих, косе и очију плавих; на себи има одело поцепано, шешир црни, на ногама онанке. Драгомир је стар 11 година, косе и очију плавих, глава округла, одело цивилно, на глави жута шубара, а на ногама поцепане ципеле и грао чарапе. — Делеша начелства округа крагујевачког Бр. 14659.

Нека све полицијске и општинске власти живо потраже нестала лица и пронађене упуте именованим властима, које су тражење захтевале.

У Х В А Ћ Е Н

Тихомир Поповић, осуђеник пожаревачког казненог завода, чија је потерница изнесена у 28. броју овога листа, ухваћен је, те је престала потреба за даљим тражењем његовим.

П О Т Е Р Е

Недељко Миливојевић, из Мађера среза прокупачког, и Милан Станојевић, из Дешиновца среза добричког, оба из округа топличког, осуђеници нишког казненог завода 20. тек. м-ца побегли су испред чувара и до данас нису пронађени. Недељко је стар 22 године, малог раста, пун, малих плавих бркова, малог

чела, оштре косе и зелених очију. Милан је стар 33 год., високог раста, добро развијен, црномањаст, црних дугачких бркова и црних очију; од одела имају на себи гуњ и чакшире. — Делеша нишког казненог завода Бр. 4157.

Драгољуб, синчић Милојка Милуцковића, из Велике Кроне, који сада живи у Београду, пријавио се начелнику среза алексиначког и изјавио: да су га пре годину дана ухватили Цигани у намери да га осакате и употребе за прошњу, па је тражио заштиту власти.

Он тврди, да се код неког Мике Чолића, Циганина, налази још петоро осакате деце, која се зову: Драгољуб, Тоша, Мика, Чедо и Јован.

Некима су осакате ноге, некима руке, неки су ослепљени, а некима су изгорене уши и нос.

Уз овог Чолића, Циганина, иду још два Циганина и три Циганке.

Један се Циганин зове Маринко Петровић. Он је висок, сед, са брадом, има жену Митру, кћер Стевану и пасторка Ђорђа. Други Циганин зове се Јоца Костић, стар је 26 година, висок, плав. Жена му се зове Милева. Овај Јоца води једног малог мајмуна.

По кадшто са њиме иде и Марко Крстић Циганин, стар 22 године, висок, плав.

Издају се да су из Јабучја, окр. крагујевачког. Имају двоја кола са по једним коњем од којих је један дорат а један кулаш. Последњи пут су виђени на путу за Ниш.

Похватане Цигане и осакате децу треба спровести начелнику ср. алексиначког, који води истрагу за покушај крађе детета од стране жене Јоцине. — Делеша начел. ср. алексиначког Бр. 9237.

Ђока Муратовић, Циганин из Беле Паланке, украо је Лазару Муратовићу, онд. 200 динара у банкама па побегао.

Опис непознат. — Делеша начелника ср. белопаланачког Бр. 8532.

Петар Нушић, бив. сајница, сада трговачки агент, оптужен је кварту палилуком за фалсификат меница. Не зна се где је сада.

Он је раста малог, дежмекаст, плав, бркова жутих, стар 39 година. — Акт Управе града Београда Бр. 33039.

Јозеф Пlesh, рударски радник, побегао је 10. ов. м-ца из суднице општине изворске приликом спровода за Београд. Лични опис непознат. Пронађеног треба спровести Управи града Београда или начелнику ср. параћинског. — Делеша начел. ср. параћинског Бр. 16020.

Милан Николић, Циганин из Црнињева, који одговара за опасну крађу, побегао је из притвора. Он је стар 30 година, раста средњег, црномањаст, бркова повећих црних са малом брадицом на шипци. Од особених знакова има: мали прст на левој руди савијен, а на једној руди између кажипрета и великог прета има белегу од посекотине. Од одела има црни капут, гаће и кошуљу, а на глави шубару. — Делеша начел. среза поцерског Бр. 8408.

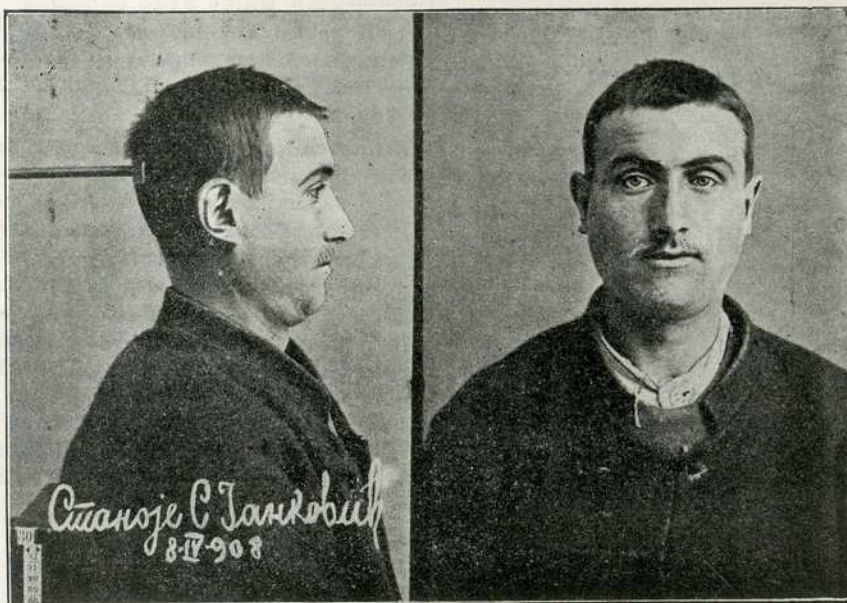
Димитрије Лешјанин, бивши писар Министарства Грађевине, по извршној пресуди првостепеног суда за варош Београд од 8. фебруара 1908 год. Бр. 4736., за дело послуге државног новца, има да издржи два месеца дана затвора. Димитрије сазнавши да се тражи за издржавање казне, отумарао је незнано куд и тако се крије, да би пресуда застарила и

казну избегао. — Акт кварта палилушког Бр. 9008.

Станоје Симеуновић — Јанковић, из Осипаонице окр. смедеревског, чију слику износимо, и **Драгољуб Стаменковић**, из Мишевића, осуђеници београдског казненог завода, ноћу између 17. и 18. тек. м-ца побегли су са аде Циганије, где су били на раду. **Станоје** је стар 21. год., средњег раста, смеђе косе и обрва, малих риђих бркова, жућкасто-

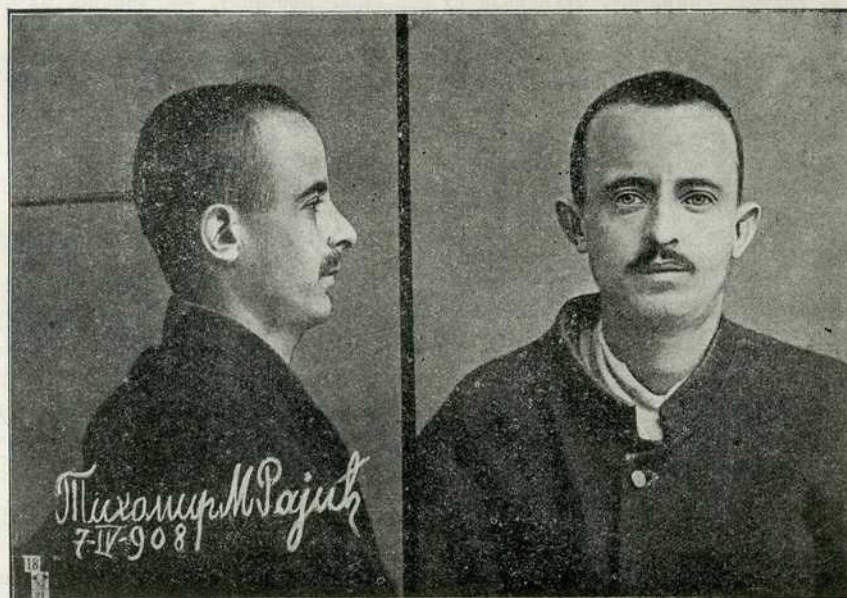
образа: на себи су имали државни гуњ, гаће и кошуљу, а на ногама опанке. — Денеша београдског казненог завода Бр. 3743.

Тихомир М. Рајић, из Гуче окр. чачанског, чију слику износимо, **Живан Миладиновић**, из Ракинца окр. смедеревског, и **Милан Симић**, из Ковачевца окр. смедеревског, осуђеници београдског казненог завода, ноћу између 20. и 21. тек. м-ца побегли су са аде Циганије, где су били на раду. **Тихомир** је

Плавих очију, малог чела, дугуљастих образа; од особених знакова има: ожиљак од пелцовања, неправилног облика, величине 2/7 см., на средини десне мишице, страни постериорној, ожиљак од ране неправилног облика, величине 1.5/0.5 см. на десном рамену, страни екстериорној; брадавицу, величине сочива, удаљену за 2

стар 24 године, средњег раста, сувољав, црне косе и обрва, малих смеђих бркова, жућкастоплавих очију; од особених знакова има: слепоочну ћелавост; брадавицу величине сочива удаљену за 1 см. испод унутрашњег угла левог ока; брадавицу длакаву, величине кукурузног зрна, удаљену за 2 см. испод средине десне

см. испод десног лоба; ожиљак од чира, овалног облика, величине 1.5/0.5 см. удаљен за 6 см. у лево од десне сисе; ожиљак од ране, величине десетпарца, удаљен за 16 см. испод 7 кичменог обртња на кичми; брадавицу величине сочива удаљену за 1 см. изнад овог ожиљка. **Драгољуб** је стар 21 год., високог раста, плаве косе, смеђих обрва, граорастих очију и округлих

вилице; брадавицу величине сочива, на десној јагодици. **Живан** је стар 25 година, црне косе и обрва, смеђих бркова. **Милан** је стар 25 година, средњег раста, црне косе, обрва и очију, дугих образа, великог чела и носа и малих смеђих бркова; на себи су однели по један државни гуњ, кошуљу и гаће, шајкачу и опанке. — Денеша београдског казненог завода Бр. 3799.

Љубомир Зарић, овдашњи цимерман, 19. текућег месеца у међусобној свађи ударио је ножем Милицу жену Милутина Вилковца, овдашњег молера и тешко је повредио, па затим побегао незнано куд. Љубомир је стар 30 година, средњег раста; у опште црномањаст: на лицу има белегу од посекотине. — Акт Управе града Београда Бр. 34557.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за свима побеглим личностима учине најживљу потеру, и у случају проласка стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

КРАЂЕ СТОКЕ

Лаза Циганин из Кучина, продавао је у Нишу једног украденог коња длаке доратасте, матор 6 година, цветаст, са жигом «К» и «В». Жиг «К» је давнашњи и једва се познаје. Тражи се сопственик. — Денеша начелства округа нишког Бр. 15548.

Николи Аранђеловићу, из Пирота, 19. ов. м-ца украдена је једна кобила длаке зелено-беле, матора 8 година са жигом «О», у лево уво ровашена. — Денеша начелника окр. пиротског Бр. 10739.

Владимиру Марјановићу и **Стевану Стевановићу**, из Мале Планае, украдена су два коња. Један је длаке зелено-лишасте, у стражње ноге негулав, матор 4 године, без жига и роваша. Други је длаке доратасте, матор 15 година, са жигом «Т». — Денеша начелника среза орашког Бр. 12095.

Милосаву Стјепановићу, из Гојне Горе, ноћу између 7. и 8. ов. м-ца украдена је са ливаде једна кобила. Она је матора 5 година, длаке сиво-алатасте и има жиг «О». — Акт начел. ср. пожарског Бр. 8349.

Код **Димитрија Петровића — Мартића**, тежака из Раповца, нађена је једна кобила матора 7 година, длаке доратасте, на челу цветаста преко леђа негава, жиг уништен, и један коњ пастуваст, длаке ђогатасто-беле, по снази негав, на челу лисаг, матор 7 година, без роваша и жига.

Како је **Димитрије** побегао испред спроводника, то је вероватно да је ова стока украдена. Тражи се сајбија. — Денеша начелника среза млавског Бр. 13465.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крађивце.

НАЗНАЊЕ

Комилети „Полицијског Гласника“ за године: 1905., 1906. и 1907. у елегантном тврдом повезу могу се добити у уредништем у цену од 15 динара за једну годину. За оне, који сва три комилета узму једно, цена је свега 40 динара.

Комилети овога листа у меком повезу за године: 1906. и 1907. коштају по 12 динара или оба заједно 20 динара.

Комилети за 1908. годину готови су такође, и они у елегантном тврдом повезу коштају 20, а у меком повезу 15 дин.